

13.9.2021

יום שני, ז' בתשרי התשפ"ב

לכבוד: הועדה המיוחדת לזכויות הילד

פתיחת שנת הלימודים במעונות היום לתינוקות ולפעוטות - עמדת פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית

שנת הלימודים תשפ"ב נפתחה ושוב נראה שילדים בישראל נולדים בגיל 3 שנים, כאשר הדיון לגבי מתווה לפתיחת מעונות היום נעדר מהשיח הציבורי ומהדיונים שנערכו בקבינט הקורונה ערב פתיחת שנת הלימודים. התינוקות והפעוטות, הוריהם והצוותים המחנכים נשכחו. שוב.

לצד תחילת יישום התקנות החדשות לחוק הפיקוח על מעונות היום, נשמעת קריאתם המוצדקת של הארגונים המפעילים את מעונות היום, בדבר הקושי להחזיק מעמד בעבודה כה שוחקת ומאומצת מבחינה פיזית ומנטלית. השכר הזעום, העדר הכשרה והדרכה מקצועית והכמות הגדולה של פעוטות בכל קבוצה, מייצרים מצבים של חוסר אונים ורגשות קשים, אשר עלולים לעיתים להוביל לפגיעה ממשית בחיי פעוטות. למצב הקיים, שהינו תוצאה של הזנחה מתמשכת, הצטרף משבר הקורונה אשר מעמיק את הפערים הקיימים ומנציח אי שוויון בחברה הישראלית^{1,2}.

יש הסכמה גורפת שנשענת על מחקרים רבים ודוחות צוותי מומחים על הצורך בקידום סטנדרטים לחינוך איכותי בגילאי לידה עד שלוש, הנשענים על שלושה היבטים: הכשרה מקצועית, הדרכה וליווי ותקינה הולמת התפתחות - הן של מספר פעוטות בקבוצה והן של יחס בין מספר המחנכות למספר הפעוטות³.

אולם למרות הקונצנזוס, וגם לאחר קביעת תקנות חוק הפיקוח, עדין ניכרים פערים גדולים בתקציב שמנציחים את ההפקרות המתמשכת בתחום⁴.

ערב מעבר מעונות היום ממשרד הכלכלה אל משרד החינוך, אנחנו שבים וקוראים להסדרה של מקצוע החינוך לשנות הינקות, אשר תכלול תקצוב הולם עבור:

1. תהליכי הכשרה מקצועית.
2. הדרכה על ידי אנשי מקצוע בתחום התפתחות הילד ובכללם פסיכולוגים התפתחותיים האמונים על זיהוי מוקדם, ליווי ותמיכה של הילדים, ההורים וצוות המטפלות.
3. תקינה ראויה על פי המלצות אנשי מקצוע וסטנדרטים מקובלים במדינות OECD⁵.

רבות נכתב על היתרונות החברתיים-כלכליים שבהשקעה בגיל הרך, וזו השעה לפעול להקצאת המימון והתקצוב הנדרשים. כעת, יותר מבכל תקופה אחרת, יש משמעות אדירה לסיכוי שבאחריות המדינה לפעוטות, למשפחות ולצוותים המטפלים, לצד הסיכון התהומי שכרוך בהמשך ההפקרה וההזנחה.

¹ כנסת ישראל, מרכז המחקר והמידע: מצבם הרגשי והנפשי של הילדים בעקבות משבר הקורונה, אוגוסט, 2021.
² משרד החינוך - לשכת המדען הראשי, האגף לחינוך קדם יסודי: פערים ותהליכי אי שוויון בגיל הרך בעקבות תקופת הקורונה - סיכום עבודת צוות מומחים, יולי 2021
³ רוזנטל, מ' (2009). סטנדרטים להפעלת מסגרות חינוכיות לפעוטות. דו"ח ועדה מיעצת, משרד התעשייה, המסחר והתעסוקה.
⁴ דו"ח שנתי (2015) משרד החינוך - יישום רפורמות וצמצום פערים בחינוך לגיל הרך.

⁵ Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe, 2019 Edition.